Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Vitae Christi pars prima - Cod. Aug. perg. 22

[Reichenau ?], [15. Jh.]

Capitulum LXXXXI

urn:nbn:de:bsz:31-41594

Visual Library

sione plenum. Quoniam gloriam quidem capere in gloria eius est. gloria autem vere est hanc despicere et nullam eius facere curam, sed ad id quod deo placet omnia dicere et facere. Ita enim poterimus et mercedem recipere ab eo, qui intra videt diligenter, cum eo solo contenti fuerimus inspectore. Nos vero talem habentes dominum, ne per alios inquiramus inspectores, qui prodesse quidem nobis nichil, nocere vero ex confessione eorum possunt, et omnem evacuare laborem nobis. Si vero unde habemus mercedes suscipere, hinc vocemus laudatorem eorum que fiunt, scilicet hunc inspectorem. Nichil nobis et huiusmodi odiis sit. Si enim volumus et hanc poterimus gloriam, tunc hanc fugiemus cum ea que a deo est querimus sola. Oratio

Domine ihesu christe qui finaliter malos deserens venisti per sydonem predicacionis ad mare contricionis galylee confessionis satisfactionis et circumcisionis inter medios fines decapolis caritatis in decalogo perfectus et apprehende nos seorsum a turba temptacionis multiplicis. mitte digitum discretionis in auriculas mei intellectus, et gustum sapiencie in os mei affectus ut ad confitendum solvantur vincula lingue mee, et loquamur recte verbo et opere discordante a voluntate. Vitemus quod laudes hominum ut surdi audiamus per confusionem et muti loquamur per confessionem. Amen.

De effectu quatuor infirmitatum hominum capitulum lxxxvij

Et inde ascendens ihesus in montem et desertum locum sedebat ibi ad quiescendum. et accesserunt ad eum turbe multe, que de multis civitatibus ac castellis et villis venerunt ad impetrandum sanacionem infirmorum habentes secum mutos claudos cecos ac debiles, et alios multos infirmos. quod addit evangelista ad includendum omnia infirmitatum genera, que hic non sunt nominata. Et proiecerunt eos ad pedes ihesu ut fidem et devocionem non solum verbis set factis ostenderent. Felices pedes ihesu ubi peccata purgantur, ut ibi stans retro secus pedes ihesu. ubi morbi curantur, ut hic. ubi sancta verba discuntur, ut ibi que sedens secus pedes domini. ubi gaudia renovantur ut ibi. accesserunt et tenuerunt pedes eius. Et curavit eos solo verbo. Ille enim solo verbo poterat curare, qui totum mundum solo verbo de nichilo potuit creare. ita ut turbe mirarentur videntes omnes sanatos. et glorificabant deum israel. quia secundum chrisostomum multitudo eorum qui curabantur et facilitas sanacionis eos in stupore mittebat. Hinc eciam in quodam generali complectitur multa miracula et diversorum generum que propter multitudinem in speciali describi non poterant. quia si in speciali complicarentur unum magnum librum implerent. propter quod dicit iohannes. quod si omnia facta christi essent scripta per singula, totus mundus non posset capere libros qui scribendi essent. Moraliter hic ergo in multiplicatione infirmorum et specialiter tangit quatuor. scilicet mutos claudos cecos et debiles. Spiritualiter mutos habemus ex defectu boni sermonis, claudos ex defectu boni operis, cecos ex defectu vere cognicionis, debiles ex defectu bone voluntatis. Et nota quod secundum origenem primo est debilitas in voluntate, deinde sequitur cecitas in racione, et sic clauditas in operacione. et ex hiis mutitas a divina laude. Si hic ordinatur secundum magnitudinem nocumenti. Ubi glossa. Muti autem sunt qui non laudant deum. Ceci qui non intelligunt viam vite. Claudi per devium boni operis et non recte euntes. Debiles sunt qui infirmi sunt in bonis operibus. Mutos ergo curat cum eorum linguas in laudem sui creatoris solvit. Cecos illuminat cum ignorantibus cognicionem sue salutis infundit. Claudos sanat, cum in via iusticie gressus eorum dirigit. Debiles fortificat cum pigros et accidiosos operari bonum viriliter facit. Turbe vero mirantur et deum glorificant cum ex talibus mutacionibus que sunt dextere dei excelsi deum laudant. Ubi et urbanus. Ascendit autem in montem ut scilicet auditores suos erigat ad superna et celestia meditandum. Sedebatque ibi ut demonstraret non nisi in celestibus requiem esse querendam. Eo autem sedente in monte id est in celorum arce, accedunt turbe fidelium devota mente illi appropinquantes, ducentes secum mutos et cecos et alios infirmos. eosque ad pedes ihesu proiciunt. Quos ita curat ut turbe mirentur et magnificent deum israel. quia fideles quando vident eos qui spiritualiter extabant diversis operibus virtutum ditatos, laudem deo decantant. Cum autem turba multa esset cum ihesu, nec haberet quod manducaret. convocatis discipulis loquebatur cum eis de hoc quod facturus erat. Sedens

glosa. prius Christus infirmorum debilitates abstulerat, postea vero sanitatis cibos offerret, quia prius removenda sunt peccata, et postea cum cibis dei inducenda. Voluit autem dominus prius discipulos convocare et cum eis loqui pluribus de causis. Prima secundum Crisostomum ut magistros tribuat eos non semper spernere cum moribus consilia et de agendis quandoque eos consulere. Secunda similiter eadem, ut ex collocacione intelligant sui magnificentiam. Tercia ut ostendatur magnitudo misericordie sue que in misericordiam latere non potuit. ¶ Et ait illis: Misereor super turbam. Ecce verbum miræ dulcedinis et amoris procedens ex intimis cordis medullis et pungens suo vigore usque ad ima nostra. Nec enim alius est qui miris miseriis sit sic misericors, quemadmodum conditor noster, cuius miserationes super omnia opera eius. Hoc verbum dixit apostolis ut eorum animos ad pietatem et misericordiam induceret et inclinaret. Secundum glosam ostenditur ut verus homo patitur ut deus. ¶ Et subiungit causas miseracionis duplices, scilicet longanimitatis, quia iam triduo sustinent me pro auricione suorum quos attulerunt expectando, et perseverant mecum me sequendo, verba mea audiendo, miracula videndo. Alia vero causa misericordie est necessitas, quia non habent quod manducent, et tamen non sollicitantur, et ideo congruit eis providere. Ex quo patet eorum devocio, et quanto ei adherebant desiderio audientes suavem doctrinam, contemplantes graciosam faciem, videntes eius opera mirabilia, ad que tam afficiebantur ut quasi extra se rapti, de alimonie defectu solliciti non essent, et per tres dies ad loca propria non redirent, manentes cum Christo in loco deserto, et sub divo ac sine cibo, sed non poterant in victu deficere, quia erant cum Ihesu salvatore. Cibaria quippe de domibus suis apportaverant, iam consumpta erant, et in deserto loco victum acquirere non poterant. Et ideo prima die vel secunda hoc miraculum non fecit, tum quia alimenta adhuc habebant, tum quia miraculum magis apparuit quando eis victus omnino defecit. ¶ Et si dimisero eos ieiunos, scilicet labore et fame afflictos, deficient in via. Et ideo refectio est eis necessaria tam ex creatoris quam si creaturam desereret omnino deficeret. Quidam enim ex eis de longe venerunt et a domibus longe distabant, qui forte die precedenti in parum comederant. Fama Christi a remotis diffusa erat, et ideo multi de longe veniunt. Et responderunt ei discipuli: Unde istos poterit hic quis saturare panibus in solitudine? Quasi dicerent: Locus est desertus et multum distat a villa, et ideo non possumus per humanam providenciam necessaria habere. Discipuli hoc in firma cogitacione dixerunt, non enim adhuc intelligebant neque verba eius post priora miracula credebant. Et interrogavit eos: Quot panes habetis? Non interrogavit dominus quasi nesciens quod haberent, sed ad hoc ut cum septem responderent, quod pauciores panes dicerent, eo magis miraculum diffamaret, et notius fieret, et ut ex eorum responsione se non proderet. Qui dixerunt: Septem, quod erat quasi nichil respectu tante multitudinis, et paucos pisciculos, non multos nec magnos, quia pauci erant in numero et parvi in quantitate. In quo apparet sobrietas et temperancia discipulorum, quia non utebantur carnibus sed piscibus, et illis non magnis sed parvis, et ipsis paucis. Omnia ista dicuntur ad maiorem declaracionem miraculi, quod ex tam paruo cibo potuit tanta multitudo saciari. Totum hoc fuit per multiplicationem cibi in manibus Christi. ¶ Et precepit turbe super terram discumbere. In alia pastione in pascua herba super terram erat, nunc autem iam herba defecerat, quia secundum Origenem et plures alios in hieme, scilicet in die epiphanie, hoc miraculum factum est, quando et plura alia miracula per dominum facta sunt. Et accipiens septem panes et pisciculos ut multiplicarentur contactu manuum beatarum, et gracias agens, in quo dedit nobis exemplum gratiarum actionis, ostendens nos differre a bestiis ut cognoscentes a quo et quid datur, gracias patri luminum referamus, a quo est omne datum optimum et omne donum perfectum. Benedixit ut benedictione sua cresceret, et fregit per minucias ad distribuendum inter plures, sed non unus solus totum colligere conaretur, quod in omnis indigentes a Christo fungitur, et dedit discipulis non ut sibi retinerent, sed tamquam ministri distribuerent et turbe apponerent. Et manducaverunt quatuor milia hominum absque mulieribus et parvulis, et saciati sunt, non tamen quia bonum saporem habuerunt. De fragmentis que residua fuerunt, levaverunt discipuli septem sportas plenas, ut darentur pauperibus, in quo bene apparet eos fuisse saciatos

Tc quantum valet elemosina et oratio mutua. qr res distribute crescit et superhabundat. cuc vate vero putrescit et copiam facit. Et di misit eos. Magna namque suavitate ubi et ami racone uehementi virtutis xpi detinebant. ita ut nisi xpo iubente non rediret. Mystice hoc miraculo designat quod via sancti pueris alit alit co lumnes transire nequiunt. Sic nos gratia redemptoris in alimento sua misericordia reficiat. Tri duo aut turba dominum sustinet. quia tria tempora quo fidei xpiane gratia data est. Primum tempus est ante legem. secundum sub lege. tertium sub gratia. Et quod restat quartum quo ad celestem uitam uenturi sumus. Dicit se turbam reficere ne deficiant in via. In pre ti enim vita qui in via sumus qua ad patriam per gimus. Agit ne fideles in hac via deficiant per prelatos et doctores pane eucharistie et doctrine pascendi sunt. quo septiformis gratia spiritus sancti au get. Et quia ad hoc turba sustinuit dominum ut infirmos sanaret. Ideo si infirmitates tuas spiritu ales vis sanari ex turbe sustine dominum triduo. ut primus sit dolor contritionis. secundus pudor confessio nis. tertius labor satisfactionis. Istud est triduum quo in desertum itur ut deo quantum sacrificium offeratur. Vel secundum glosam. turba triduo dominum sustinet cum multitu do fidelium peccata sua per penitentiam declinans ad dominum se corpore in locutione et cogitatione convertit. Invenit in melioribus triduum multiplex. scilicet penitentium operan cium contemplancium prelatorum predicatorum. Penitentium contritio confessio satisfactio. Operancium cogitatio sancta locutio vera actio bona. Contemplancium medita cionis lectionis et orationis. Prelatorum discretio in intel lectu zelus in affectu iusticia in effectu. Predicatorum paupertas castitas et obedientia. Quidam aut de longe venerunt. ut qui baptismalem innocenciam servaverunt. quidam de longinquo. ut qui post multa flagicia penitent. quia quanto plus quis errant tan to longius a deo recessit. Et discipuli reputa bant quod impossibile quod quis eos saciaret panibus qui non inveniebant in solitudine. Ubi moraliter nondum quod cum panis eius sit cognitio veri et amor boni. in rei veritate non invenit in solitudine presentis seculi. In quo esurientem animam pascat et saciat.

possit. Panis enim vicii et mundane scientie mixtus est admixtus erroribus. qui diminuitur sine virtutes a filiis hominum. Sursum panis amoris acute mixtus sicut amaritudines. Unde augustinus. Amor est omnis animi vicius mixtus vero mortalium et dilatat cum eas amittit. Hec est igitur hic panis cognitionis non adest qui animam nimium saciare possit. Et cum dominus co gnosceret discipulos habere septem panes et paucos pisciculos accepit eos in manus suas in quo ondit se panum et omnium dominum et factorem. quia in manu eius sunt omnes fines terre. et gratias egit deo patri a quo secundum patris est. ut et ipse quantum de salute generis humani congaudeat ondere. et nos ad agendum deo semper gratias de omnibus ab eo datis informaret. De inde benedixit. in quo virtutem multiplicationis eis dedit. Et vero fregit cum dare vellet discipulis. fractionem designat sacramentorum quibus mirabiliter erat in dictus. Vel in fregit ut multiplicatione panum sua virtute fienda ondere. In eo aut quod dedit di scipulis ut turbe apponerent eos honoravit. Significans quod spiritualia dona sancte tribuens apostolis per eorum ministerium voluit eciam sue per orbem vite alimenta distribui. Et hoc significatum est in distributione ut hic et supra in solutione mortuorum. ut ibi solute cum et iuncte abire. in adductione vehiculorum. ut ibi solute et adducte in. eorum enim ministerio et fit adductio ad fidem et solutio ad regalicionem et distributio ad refectionem. Dedit panes. quia panis est cibus quo sustentatur vita. pisces vero dedit in condimentum cibi ad ondendum quod panis ubi dei addendum est condimentum boni exempli. magis eis suadent opera quam verba. Et apposuerunt turbe. in qua appositione avuerunt per nove materie creationem et ad illos additionem. non enim cuerit per putrefactionem. quia tunc corpus illorum fuisset subti lius et minus corpore aliorum. Unde augustinus. Nil abscon dimus quod dicere quod aliquid crescat nullo superaddito et non minuescat. Studeamus ergo et nos acceptum pane divine scientie per predicationem aliis apponere. ne per nimium negligentiam in via deficiant et fame pe reant. Consi namque prelatos in presentis vite via deficiet si in sua ecclesia sine doctrine pabulo ieiu ni et vacui dimittantur. Ne ergo lassentur in huius

pegnacoīs itinē pascendi sut sat amonicōe
¶ Hic vero nūc hanc refectōem ī illa d' qnq̄
panib; et duob; piscibus distat / q̄ ibi p qnq̄
panes significat doctrina veteris testamti scdm
qnq̄ libros moysi · hic p vij panes doctrina no
ui testamenti / i quo plen⁹ et reuelat' / et dat'
septiformis gra sp̄us sci · Dāt ıpt' septē beatu
dines et ıpt' vij sacramēta · ıpt' vij virtutes · s'
tres theologicas ī q̄tuor cardinales · Pterea
illi ordeacei / isti triticei erāt · q̄ deliciosior et
sapidior et manifestior ē doctrina noui testam
ti q̄ veteris · Ibi p duos pisces due psone que
pplm pascebāt · itelligūt' · s' rex ī sacdos qui
vngebant' · hic p paucos pisciculos itelligūt'
sci fluctib; secli tunsi · qui de turbulentis fluctib;
erepti refectōne nob' ītīam ex' sue vite ac
sapore mortis ī passiōe pbet / doctrināq̄ noui te
stamenti tamq̄ pane cōdiūt quor ipa sp̄tual'
fidem vitam ī passiones qtinet · qui dicūt' pi
sciculi ppter humilitatē / s; pauci ppter pfectōem
q̄ stultor infinit' ē numerus et nulla sut vocati
s; pauci electi · Ibi sup fenu sed hic iam n° sr fenu
s; sup terram discūbit · ad ondendu q̄ ī veteri lege
terrena pmittebāt / s; ī noua lege terrena qtepni
ī subiugari docent' · q̄ quīue noui testamti di
uicias ī delicias ac ī ipam carnē q̄ fenu ē cal
care et relinquē iubent' · qs oī cupiditate carna
li remota / spei pmanētis firmamtu tamq̄ tre
stabilitas / nullo feno īposito qtinet · Ibi fue
rūt qnq̄ milia hoīm iuxta nūm panu et
iuxta nūm qnq̄ sensuu quib; ī hebant · hic
q̄tuor milia q̄ signāt spirituales ıpt' q̄tuor euā
geliorū pfectōem · ul ıpt' q̄tuor cardinalium
v'tutū quib; in hac vita spiritualr' viuūt' excitatio
nem · Per quat' ī milia hoīm qui xp̄m sut
secuti / signāt multitudo credenciu ī xp̄m d' qua
tuor ptib; · Erāt aūt tot exceptis puulis
et mlierib; qui nō numerant' ī lege · nemoq̄
em dimittit xp̄s ieiunu / s; oīs vult sua grā
saturare · Ibi cophinos eq̄les discipl'is fecit ·
vt sicut xij erāt apl'i · sic xij · fragmentor co
phin · hic vo panib; / vt sicut fuīt · vij panes
sic vij sporte · ¶ Et aūt turbis saciatis apl'i fra
gmenta colligunt / et vij sportas īplent' ēplia
de causa scīu ē q̄ma ıpt' mysteriu / q̄ sut al
ciora pfectōis pcepta et q̄silia / q̄ cōis turba
nequit seruādo ī īplendo attingē · quoru
execucio respiat viros spūales ıpic · et ideo
apl'i sustollut ī implet vij · sportas · ī pfcos
septiformis sp̄us grā illustros · ī in tbā sa
turitati eē meruit · q̄ et si sua reliquie ne
qunt · tn audiēdo mādata īd vita sempitna
pficiūt / Scdo ıpt' eo⁹ ut ea que nob' supsut
uel que ieiuniādo nob' sbtrahim⁹ paupib;
erogem⁹ · Tercio ıpt' documtū ut eos ī
struam q̄ illis qui sut paupib; misericordes
bona tpalia mltiplicent / Vn dat' intelligi
q̄ paupes mīgis pascūt elemosinarios q̄ e
cōuso · uel spualia bona eis impetrādo uel
bona tpalia mltiplicādo · Ceius at ut ūsu
ē hec refectō a supiori ī plib; distet · vtq̄ tn
ī mōte celebrata est / q̄ vtrisq̄ testamti sep̄ta
rēe itellcā altitudine nobis celestiu prep
toru et pmior docet et altitudiem xp̄i qui
ē mons ī vtce modu q̄dona voce pdicat ·
Considerem' nūc hic quos dns pascē dignat'
· ī quib; gre sue alimentu īpcat · Itaq̄ qui
ī deserto eu q̄rut / et cu eo triduo pseuerāt ·
qd' fidelem trinitatem credētes ac cōtriti et
q̄fessi pro pctīs suis scdm posse satisfacientes ·
se ad deu ī cogitacōne locucōne et ope q̄uut
ac dei bonitate expectantes / ī īstante teptacōis
īminente nō recedut · Quor miser' deus et
pascat eos · vij panib; · ī · vij dōis sci sp̄us ne
deficiant ī via mūdi hui⁹ quib; ī · vij dotes
p · vij sportas remanētes signāte reseruant'
post hac vitam dinde · que sut clara dei visio
fruicio / tetio q̄tu ad aīam / ipassibilitas agi
litas / subtilitas claritas q̄tu ad corp⁹ · In
amb' · Eite celestis īpat' alimētu · si quib; ip
atur aduterē · Nō occosis / nō ī auitate q̄
in synagoga / ul' seclari dignitate residētib;
s; mē deserta q̄rētib; xp̄m · Cui em non
fastidiut / ipi recipiut a xp̄o · Diuidit ergo
escas dns ih̄us · Et ille quidē vult dāe oīb;
negat nemī dispensator ei' ē oīm · Et cum

ille panes frangat et det discipulis · sic tu mi
nus non extendas tuas ut accipias ubi cessas
desiccatus in via · Nec potes in eius culpa qui mi
seret et diuidit · Sed hys diuidit qui cum eo eam
in deserto permanet · qui primo et secundo die et tercio
non recedunt / Non vult ieiunos dimittere
ne deficiant in via · Noli ergo desistere a
disciplina dei / neque fatigeris cum ab eo increparis
Non fatigeris nunc / ne postea fatigeris · h ab eo
Considerem etiam utilitatem et parsimonia mense eo
rum et voluptatem sine ea innatam et corrupti
tate · Unde quidam · Nichil ita corpi innatum et no
cuum ut voluptas nichil ei ita resedit et
suffodit id et corrumpit · Et primum pedes puniunt
qui portauerunt nos ad prandia illa quando · de
inde manus que instruunt ventri ligaris · quia
talia et tanta attulerunt auaricia · Multi autem
et ipsum os puniunt et oculos et capud · h quidam
Unde et oracius · Sperne voluptates nocet empta
dolore voluptas · De alys ad meditacionem
pertinentibus patet supra in alia parcione de quinque
panibus · Adhuc aut hic per vij panes intel
liguntur vij partes penitentie · Primus panis est male vite
sollicitudo emendacionis · secundus uero vere humilis defectuum
accusacio · tercius certi excessum quem commisit uigil
indignacio · quartus non relabendi cautela tepida
cio · quintus amplius peccandi affectio / sextus scien
vnorum imitacio · septimus suorum malorum punicio
Iste sunt septem spice pullulantes in calmo uno
Isti sunt septem septem gradus in scala per quam in
celum ascenditur · septem per eorum mortua culpa di
luitur septiformis spiritus sancti gratia infunditur et uitu
tum septenarius acquiritur · Sed cum istis panibus
erant pisciculi pauci scilicet duo qui signant timore
et amore qui cum istis panibus debent edi · Primus
piscis est timor penarum inferni et iste capitur
in aquis inferni secundus piscis est amor et deside
rium eternorum et iste capitur in flumine paradysi · et
dicuntur pisciculi non pisces · quia timor est paruulis
eo quod hominem paruulum et humilem reddat · et
amor incohatiue status · quia paruus est respectu a
moris futuri seculi · Insuper sciendum quod sunt · vij
panes iuxta cuiuslibet status · scilicet incipientium

proficientium et perfectorum de quibus dominus pascit fide
les secundum diuersitatem statuum eorundem · primos vij
panes beatus Bernardus proponit claustralibus qui gerunt statum
incipientium quantum ad ueniam sue conuersionis
Primus est panis verbi in quo vita est hominis · quod
non in solo pane viuit homo / sed in omni verbo quod
egreditur ex ore dei · Et ut taceamus de verbo uoca
li quo deus aliquando locutus fuisse legitur moysi
abrahe et alys / siue per angelos siue per se siue
alio modo · ad presens dicere possumus quod uerbum egreditur
ex ore dei dupliciter · Uno modo inmediate quando videlicet
deus loquitur per instinctum ad cor hominis / inspirando ei
quod facere debeat · hoc modo deus loquitur peccatoribus
et humanis instigando eos ad penitenciam · Alio modo
loquitur deus per aliquem hominem scilicet prelatum uel predi
catorem uel doctorem uel aliquem alium per quem
quasi per organum deus verba sua transmittit ad au
res hominis · Est tercius modus quo deus loquitur
hominibus proprie claustralibus · scilicet per scripturam · que omnia
recipienda sunt sicut uerba dei · cuius inspiracione
sunt scripta ad pascendum · videlicet legentes panem
vite spiritualis · Secundus panis secundum eundem Bernardum est obediencia
qui bene conuenit primo · Quid enim prodest uerba dei
audire / nisi quis eis velit obedire et secundum ea uitam
suam dirigere · Tercius panis est meditacio et hic
bene conuenit duobus precedentibus · Nam postquam verba dei
commendata sunt cordi / et eis homo statuit obe
dire · necesse est hominem continue meditari qualiter vitam
suam secundum dei beneplacitum disponat · Quartus panis
est oracionum lacrime · qui panis bene adiungitur prece
denti · Cum enim meditatur peccatorum suorum sarcina pre
cius inuolatus miseriam / et vite eterne gloriam sua
inbecillitate / et dei erga se bonitatem · in tali
meditacione exardescat ignis deuocionis / et resol
uitur cor in lacrimas compunctionis · et tunc recurrit ad
presidium oracionis · Quintus panis est labor penitentie ·
et hic panis utique necessarius est incipientibus in post
aliquos premissos · quia secundum augustinum Non sufficit mo
res in melius commutare et a malis factis recedere
nisi et de hys que facta sunt satisfaciat deo per penitentie
laborem et dolorem · Sextus panis est iocunditatis
vnanimitas socialis / et hec bene dicitur panis / quia
pascit et confortat in via spirituali viuentes igitur

cione quita ad claustrales et ī vinctes ī coione
carne quita ad alios incipientes · Sexta panis
ē eucharistia et de h° pane satis dī alibi ī diuersis
locis ¶ Prolatis septem panib; sapiencie conse
quenter degustādi sūt alij septem pficiencium · Ubi
sciendū q sicut dicit apls / nō ē volentis neque
currentis / s; miserentis dei oportet et currere volentē
in via pfectus spualis / totalit̄ tamē diuine mie
et de bonis iam pfectis / innās dī cognitaca
cione ingiter cū ineus oculos hre / et sic semp
ad meliora poterit pficere · Iter qd̄ btus b̄ omēs
miseraciones dī erga se recogitans / reducat eas
ad vij panes quib; eū dns misericordit̄ refice
dignatus fuit · Et nos de eisdem panib; nesa debe
mus / si ī vita spuali pficere velim9 / ut cū pphe
dicam9 / Memor ero miseracōes tue ī vita / Pri
mus panis vl' pma mia s'm b̄ ē pseruacio
a multis peccatis / ī que cadisset si eū dei mia nō
custodisset / huī panis s'm eundem b̄ tria sunt
fragmenta / Trib; īquit modis a pctō me me
mini conseruatū · occasionis subtractōe / resi
stendi data virtute / affectōis suauitate · Scds
panis ē pia dei dissimlacō circa pctā · qā
tardabat vlcōne / et indulgenciā expectabat ·
Ht et hic panis tria fragmenta · s' longanimitate
qua exhibuit · electōne pdestinacōis / quam
ipleri voluit · et caritate nimia qua nos dile
xit · Tercius panis ē misacō qua conuertit ad
penitenciam · Ht ī panis hc tria fragmenta · quia co
gnouit eōtatis illud ut adūtit suor̄ vulnā pc
catorū / et vulnerū dolore sensit · tīret deducens
ad portas inferi / ī parata iniquis supplicia mō
strans · ī spem dat indulgencie · Quartus panis ē
indulgencia peccatorū / q; videlicet deus penitentē cū
misericordit̄ suscepit / Et hic panis hc tria frag
menta · quia ut dicit b̄ · sic ex toto deus indulsit /
et tam libalit̄ omne donauit iniuria ut iā nō
dapnet vlciscendo / qd̄ ē pmum nō confundit īpperā
do qd̄ ē scdm / nec min9 ipnitādo qd̄ ē triū
Quintus panis ē contineā a pctando seu virtus
continendi ī emendacius viuendi / ne recidium
patet̄ · Et hic panis ī hc tria fragmenta / Nā
contineā hc tres oppugnatores · s' carne mū

dum et malignū spm · quib; resiste mea virtute
nō valem9 / s; pane isto diuine mie confortati
habem9 ī dno hanc virtutem · Sextus panis
ē gra pmerendi / qua videlicet mun9 bone que
sacdotis indulget · quā graciam dicit b̄ · ideo ma
vime constare tanquā fragmentis / videlicet ī odio
preteritor̄ malor̄ ī contemptu bonor̄ pnciū / ī de
siderio futuror̄ · Septim9 panis ē spes obtinē
di / qua deus donat homī idigno et paupi
de sua tocius copie bonitate usq; ad celestia
speranda psumere · Cui9 ī tria s'm b̄ st̄ fragmē
ta īquit considero ī quib; tota spes mea consist̄
caritate adopcōis / virtute pmissiōis / ptatem
reddicōis ¶ Referri duob; septenarijs panū
a bto b̄ · nob' appositis · s' sapiencie et pficien
· festinem9 nūc utriq; gustare alios septē a
spu sco nobis ppositos · quib; reficiunt̄ aīme
pfector̄ · Qui panes sūt · vij · dona spus sci · Scdo
cua que huiusmodi saciari meruit / Et bn̄ hec dona
nomine panū describunt̄ · quia delectabilr̄ refic
iunt aīam ī pna ī saciat ī sūto · Pm9 panis ē
timor dni · timor īqua filialis / nā tīor s'uilis
sapiencie ē · Et hic ē timor castus q° quis ex
amore timet a deo separi · et ideo declinat a ma
lo qd̄ displicet deo · Et qz oportet ī bn̄ facere / sequi
scdus panis qui ē donū pietatis q° mouēt nos
spus sacus ut operem̄ bona ad laude dei et ad
utilitatem om̄i pximor̄ / ī hec ē pietas que
ad oīa utilis ē · et pcedit ex pio corde qd̄ de
tm̄ intuet̄ · corpalis aūt exercitacō · s' sn̄ pietate
ad modicū utilis ē · Tercius panis ē donū sacie ·
hoc donū connectit̄ duo predicta · quia ut dicit
cp̄s / nemo pt̄ cauere malū n̄ cognitū · neque
bonū facere qd̄ ignorat · et hoc dat̄ p donū
sacie / quo dat̄ homi ratī hre iudiciū de istis ī
feriorib; ad cognoscendum q° noxiū ī qd̄ ex
pediens sit ad salutē · Quartus panis ē donū
fortitudinis · Et bn̄ fortitudo sequit̄ sacia
nā cognitū p donū sac̄ que mala cauenda
sūt / et que bona psequnda · op; ē spū fortitu
dinis quo possit psequi que cognouit / tam
ī vincendo mala / q; ī aggrediendo bona · Hoc
dono dotati fuit sci martyres / quos nulla tor

meta potuit superare. Quintus panis e donu
consily p qd homo dirigit qi consilio a deo accepto
i hijs ad que huana racio no suffiat. Et bn consiliu
sequit fortitudiem. qr sm gregoriu valde fortitudo
destruit nisi p consiliu fulciat. qr quo plus se
posse conspiat eo citius sn moderamine i precips ru
it. et mens que ibi sedem consily pdidit foras
se p desideria inuiabilit spargit. Sextus panis e
donu itellectus. et istud donu sequit donu consily
et duo bona facit i aia. Primu qr illustrat
itellectu ad sane capiendu consiliu spus sti specula
tiue. Secundu qr depurat affectu ad agendu pra
ctice consultu. Septimus panis e donu sapie. qd
sequit donu itellectus et oma dona alia que
sine sapia nichil sut. Sapia e cognicio suauis
diuine p experiencia hita. Vn dr sapia qi sapida
sca. Nam p donu sapie iuuat ho no solu ad
cognicoem diuinorum s i ad gustacoem eorude.

O bone ihu xpe miserere sup turba peniten
cium et incipiencium iustorum et pficiencium
pfectorum et conteplancium p triduum contricoms confes
sionis et satisfaccoms p victoria mudi carnis
i dyaboli p visione corpale ymaginaria i spua
lem exoptanciu veniam gliam et graciam. Refice
primos p discretam sollicitudiem cautela i digna
coem timore desideriu emulacoem vindictam.
Refice scdos p spm timoris pietatis sciencie fortitu
dinis consily itellectus et sapie. refice tercios p tres
aie et quatuor corpis dotes. in pria quide spe q
sup excrescat i vij sportas i futa btitudie. Ame.

De fermento cauendo et ceco illuminato. c.

ET post miraculu de lxxxxvj
pastione ominum dimissa turba sta
tim ascedit ihus cu discipulis in
nauiculam fugies turbe applau
sum et reuerencia. et ut a turba remotus doctrine
vacaret discipulorum. Dans in hoc nob' sile faciedi
doctrina et exemplu. Et venit i fines seu ptes mage
dan seu dalmanutha. qd sm augustinu idem e sm re
i eadem tn dupliciter vocatur. Sz sm alios sunt
due regiones distincte s i continuitatib coniucte.
et ideo existens i confinio utriusq dr ee i fine istius
ul illius. et i tali loco erat ihus. Et accessert
ad eu no tanq deuoti et supplices ut addiscerent. sed
tanq inuidi et insidiantes ut eum temptarent pharisei
sei et saducei temptantes. s. si possent eu capere in
aliquo. et rogauerunt eu ut onderet eis signum de celo
declarando. s. tempus sui aduentus ex aliquo celesti si
gno. Ac si dicant Si de celo venisti pba in hoc q
signu de celo ostendas. Vbi aduertendu q aliqui scribe
et pharisei obmisso studio legis et prophetarum stude
bant i astrologia. Vn et usq hodie aliqui eorum in hoc
sut valde curiosi. et quia astrologi aliqn p consider
acoem astrorum volut volut iudicare de ichoacone
legum et sectarum durac. ideo isti p astra vole
bant pnosticare de aduentu xpi. qd erat ipossible
quia ad talia no se extendit virtus celi. licet se
extendat ad pnosticandu de futa disposicoe aeris
ut sicitate et pluuia et huiusmoi ul ad cognoscendum
xpm ee xpm i lege repmissu petebat de celo
signu maiestatis sue et fulgura et pluuias ul
huiusmoi sile. uel q i eo modo moysi mana celitus misso
omnem pplm reficeret. mirabilio tpre. Vel q sole stare
faceret sicut iosue. ul retrocedere sicut ysaias. ul q
daret igne de celo sicut helyas. Ipse vo rndes
et eos redarguens ait. Facto uespe dicitis. i de
de futa tpris disposicoe pdicere p consideracoem celi
potestis videlicz. serenum erit rubicudu e eni celu
quia talis disposicio in uespe frequenter e signu se
renitatis future lice ipediat aliqn et mane. s. dicere
potestis. hodie tepestas erit rutilat eni celu. qr
hoc ut plurimu e tepestatis signu. Et e mo tal'
Ex signis celi in quibus no estis edocti satis indi
care scitis pnosticando de serenitate ul pluuia. multo
magis ex scriptura legis et prophetarum in qua estis edocti
debetis cognoscere me ee xpm ab eis pmissu. Vn
sequit arguendo eorum. Faciem q celi. i disposicoem
aeris diiudicare nostis pnosticando de futuris per
signa que tn sut fallibilia. signa aut tpm. s.
aduentus mei a prophetis predicta a me i effectu exhi
bita. Primus eni i scdus aduentus xpi sut qi duo
tpra no potestis scire. s. fallaciter nob' desi et in
dia auferente. Ex dictis eni prophetarum et visis miraclis
que nemo alius fecisset saluatoris aduentu cogno
scere debuerunt et iuste iudicare q ipse eet xpus
i lege pmissus. Moraliter hic repphendit dns istos